

Լրացավ անվանի գիտնական, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ, ՀՀ ԳԱԱ Ա. Թախտաջյանի անվան բուսաբանության ինստիտուտի գիտական ղեկավար, կենսաբանական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Ժիրայր Վարդանյանի 70-ամյակը:

Ժիրայր Վարդանյանը ծնվել է 1952 թ. օգոստոսի 28-ին Վայոց Ձորում՝ Եղեգնաձոր ավանում՝ աշխատավոր ծնողների՝ Հմայակ և Ռոզա Վարդանյանների ընտանիքում: Հայրը՝ Հմայակ Վարդանյանը, Հայրենական պատերազմի սկզբից մինչև նրա հաղթական ավարտը մասնակցել է տարբեր ճակատամարտերի: 1945 թ. ապրիլի վերջին ծանր վիրավորվել է: Արժանացել է տարբեր պարգևների, այդ թվում՝ «Կարմիր աստղ» և փառքի շքանշանների, տասնյակ մեդալների:

Ժիրայր Վարդանյանը, բարձր առաջադիմությամբ ավարտելով միջնակարգ դպրոցը, 1970 թ. ընդունվում է Հայկական գյուղատնտեսական ինստիտուտ՝ ներկայիս Հայաստանի ազգային ագրարային համալսարանը: 3-րդ



վոր բուսաբան, ակադեմիկոս Արմեն Թախտաջյանի անվամբ:

Վերջին երկու տասնամյակների ընթացքում կնքվել են համագործակցության նոր պայմանագրեր ԱՊՀ և եվրոպական երկրների մի շարք առաջատար գիտական հաստատությունների հետ:

Ժ. Վարդանյանի անմիջական ջանքերով ու նախաձեռնությամբ ՀՊԱՀ-ում 2003 թ. ստեղծվեց անտառագիտության ամբիոն, որը համակարգում է «Անտառային տնտեսություն և բնակավայրերի կանաչապատում» մասնագիտությունը:

Պրոֆեսորն ակտիվ մասնակցություն ունի հանրապետությունում իրականացվող բնապահպանական ոլորտին վերաբերող միջազգային համագործակցության աշխատանքներին, որպես փորձագետ մի շարք օրենսդրական, միջազգային ծրագրային փաստաթղթերի մշակման համահեղինակներից է, ինչպես նաև տարբեր գիտական հանդեսների խմբագրական կոլեգիաների («Հայաստանի կենսաբանական հանդես», «Թախտաջյանիա») անդամ:

«Կենսաբազմազանության և լանդշաֆտների պահպանության միավորում» ՀԿ-ի նախագահն է, Հայկական և Ռուսական բուսաբանական ընկերությունների և ԱՊՀ երկրների բուսաբանական այգիների խորհրդի անդամ է:

Շուրջ 25 տարի անընդմեջ ղեկավարում է ՀՀ ԳԱԱ Ա. Թախտաջյանի անվան բուսաբանության ինստիտուտում գործող ատենախոսությունների պաշտպանության մասնագիտական խորհուրդը՝ ներկայիս «բուսաբանություն, սնկաբանություն, էկոլոգիա» մասնագիտությամբ:

Գիտության զարգացման գործում ունեցած նշանակալի ավանդի համար պրոֆ. ժ. Վարդանյանն արժանացել է բազմաթիվ պարգևների: 2013 թ. ՀՀ նախագահի կողմից արժանացել է պետական պարգևի՝ Անանիա Շիրակացու մեդալի:

Անվանի գիտնական և մանկավարժ, գիտության հմուտ կազմակերպիչ ժ. Վարդանյանը ներկայումս էլ պատասխանատվության բարձր զգացումով շարունակում է գիտամանկավարժական ու ստեղծագործական գործունեությունը՝ նպաստելով կենսաբազմազանության և անտառային ոլորտի համար մասնագետների պատրաստմանը և հանրապետության էկոլոգիական վիճակի բարելավմանը:

**ՀՀ ԳԱԱ բնական գիտությունների բաժանմունք  
ՀՀ ԳԱԱ Ա. Թախտաջյանի անվան բուսաբանության ինստիտուտի անձնակազմ**

# ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆՎԻՐՅԱԼԸ

## Ժիրայր Վարդանյանի 70 ամյակին

կուրսից արժանանում է Թախտաջյանի անվան կրթաթոշակի, ընտրվում ինստիտուտի գերազանցիկների խորհրդի նախագահ: Բուհ-ն ավարտելուց հետո ժ. Վարդանյանն ընդունվում է ՀՀ ԳԱԱ ասպիրանտուրա բուսաբանության ինստիտուտում՝ «Ծառագիտություն» մասնագիտությամբ: 1980 թ. պաշտպանում է թեկնածուական ատենախոսությունը և երկու տարի անց ընտրվում ինստիտուտի «Ծառագիտության» բաժնի վարիչի պաշտոնում: Նրա անմիջական նախաձեռնությամբ ու ղեկավարությամբ պատրաստվում և հրատարակվում է «ՀՀ բուսաբանական այգիների և դենդրոպարկերի ծառերի ու թփերի անոտացված կատալոգ» (1985 թ.):

1990 թ. նա պաշտպանում է դոկտորական ատենախոսությունը: 2010 թ. ընտրվում է ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ «բուսաբանություն» մասնագիտությամբ:

Ժ. Վարդանյանը ինքնատիպ մոտեցում է դրսևորել արիդային պայմաններում բնական դենդրոպարկերի ստեղծման, դրանցում արժեքավոր ու հազվագյուտ բուսատեսակների պահպանության ուղղությամբ: Նրա հետազոտությունների արդյունքներն ամփոփված են ավելի քան 170 գիտական աշխատություններում, այդ թվում՝ 13 մենագրություններում ու դասագրքերում՝ հրատարակ-

ված տարբեր (միջազգային և հանրապետական) գիտական հանդեսներում, միջազգային և տարածաշրջանային գիտաժողովների, կոնֆերանսների նյութերում: Գիտական մեծ արժեք է ներկայացնում «Деревья и кустарники Армении в природе и культуре» մենագրությունը (Երևան, 2003 թ.), որը եզակի աշխատություն է Հայաստանի ծառաբույսերի (բնության մեջ և մշակության պայմաններում) ուսումնասիրության ոլորտում: 2010 թ. լույս է տեսել «Հայաստանի Հանրապետության բույսերի Կարմիր Գիրք»-ը, որի ակտիվ նախաձեռնողներից ու համահեղինակներից է ժ. Վարդանյանը:

Ժ. Վարդանյանի գիտակազմակերպական գործունեությունը դրսևորվել է դեռևս երիտասարդ տարիքում՝ նրա՝ գիտության գծով փոխտնօրենի (1995 թ.-ից) և հատկապես տնօրենի պաշտոնում (2005-2019): Նրա ղեկավարման տարիներին վերանորոգվել և կանոնավոր ջեռուցվել են ինստիտուտի բոլոր մասնաշենքերը, բուսապահոցը, վերականգնվել ու պահպանվում է բուսաբանական այգու տարածքային ամբողջականությունը:

Նրա անմիջական նախաձեռնությամբ 2017 թ.-ին ինստիտուտն անվանակոչվեց մեր ժամանակների ականա-